

Metodické usmernenie č. 1/2023

Komisie na ochranu maloletých k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 328/2023 Z. z. o jednotnom systéme označovania a spôsobe jeho uplatňovania

Komisia na ochranu maloletých v zmysle § 14a ods. 2 písm. d) zákona č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 264/2022 Z. z. za účelom zabezpečenia jednotného postupu pri aplikácii vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 328/2023 Z. z. o jednotnom systéme označovania a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len „vyhláška“) vydáva toto metodické usmernenie pri určovaní vekovej vhodnosti osobami uskutočňujúcimi hodnotenie vekovej vhodnosti.

1. Označovanie vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu v kompilátnych komunikátoch vlastnej propagácie

Kompilátny komunikát (kompilát) sa na účely tohto metodického usmernenia rozumie audiovizuálny komunikát spadajúci pod vlastnú propagáciu vysielateľa, ktorý pozostáva z výňatkov viacerých programov.

Kompilátny komunikát, ktorý pozostáva z výňatkov viacerých programov a neobsahuje informáciu o presnom čase vysielania týchto programov (t.j. konkrétny deň, deň s konkrétnou hodinou alebo inak určiteľný čas vysielania, napr. „na Silvestra“), svojou podstatou propaguje samotnú programovú službu, a preto sa považuje za oznámenie o vlastnej programovej službe podľa § 91 písm. a) bod 1 zákona o mediálnych službách. Z ustanovenia § 62 ods. 10 zákona o mediálnych službách ani z ustanovení § 12 ods. 1 a 2 vyhlášky nevyplýva povinnosť označiť oznámenie o vlastnej programovej službe vekovou vhodnosťou a typom potenciálne škodlivého obsahu. Oznámenie o vlastnej programovej službe sa teda povinne neoznačuje vekovou vhodnosťou a typom potenciálne škodlivého obsahu. Musí však spĺňať požiadavky kladené na mediálnu komerčnú komunikáciu a inú zložku programovej služby.

Kompilátny komunikát, ktorý pozostáva z výňatkov viacerých programov a obsahuje informáciu o presnom čase vysielania týchto programov (t.j. konkrétny deň, deň s konkrétnou hodinou alebo inak určiteľný čas vysielania napr. „na Silvestra“), svojou podstatou upútava divákov na konkrétny vysielací čas daného programu (tzn. láka divákov na sledovanie konkrétneho programu v konkrétnom čase) a preto sa považuje za upútavku na program. Upútavka na program musí byť v zmysle § 62 ods. 10 písm. a) zákona o mediálnych službách a § 12 ods. 2 a 3 vyhlášky označená vekovou vhodnosťou počas celého času jej vysielania a v primeranom čase aj typom potenciálne škodlivého obsahu.

2. Označovanie vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu v prípade programovej interpunkcie obsahujúcej obraz z programu (audiovizuálneho diela) slúžiacej na oddelenie reklamných oznamov a telenákupu

Programová interpunkcia slúžiaca na oddelenie reklamných oznamov a telenákupu je v zmysle § 8 ods. 2 zákona o mediálnych službách komunikátom doplnkového vysielania a slúži na zabezpečenie odlišiteľnosti mediálnej komerčnej komunikácie od iných zložiek programovej služby.

Zákon o mediálnych službách a ani vyhláška neukladajú povinnosť označovať programovú interpunkciu, ktorá obsahuje obraz z programu (audiovizuálneho diela), vekovou vhodnosťou a typom potenciálne škodlivého obsahu.

Od programovej interpunkcie obsahujúcej obraz z programu (audiovizuálneho diela) slúžiacej na oddelenie reklamných oznamov a telenákupu je potrebné odlišovať komunikát, ktorý okrem obrazu z programu (audiovizuálneho diela) obsahuje aj informáciu o čase vysielania daného programu. Takýto komunikát môže byť klasifikovaný ako informácia o vlastnom programe, ktorá je v zmysle § 98 ods. 1 písm. f) zákona o mediálnych službách inou formou propagácie, prípadne ako upútavka na program, ktorá je v zmysle § 91 ods. 1 písm. a) zákona o mediálnych službách vlastnou propagáciou.

3. Označovanie vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu v prípade grafickej injektáže obsahujúcej informáciu o vysielaní programu, ktorá sa zobrazuje počas vysielania programu

Grafická injektáž, ktorá obsahuje informáciu o vysielaní programu (názov programu, čas vysielania, prípadne aj element z programu) a ktorá sa zobrazuje počas vysielania programu, sa v zmysle § 98 ods. 1 písm. f) zákona o mediálnych službách považuje za informáciu o vlastnom programe. Vyhláška nestanovuje povinnosť označovať vekovú vhodnosť a typ potenciálne škodlivého obsahu pri informácií o programe.

4. Obmedzenie zaraďovania programov podľa § 14 ods. 5 vyhlášky

V zmysle § 14 ods. 5 vyhlášky pred, počas a po odvysielaní programu televíznej programovej služby klasifikovaného ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov alebo vhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov nie je možné zaradiť program klasifikovaný ako nevhodný do 15 rokov alebo ako nevhodný do 18 rokov.

V zmysle § 14 ods. 3 vyhlášky program klasifikovaný ako nevhodný do 15 rokov sa zaraďuje do vysielania medzi 20.00 až 06.00 hodinou a v zmysle § 14 ods. 1 vyhlášky program klasifikovaný ako nevhodný do 18 rokov sa zaraďuje do vysielania medzi 22.00 až 06.00 hodinou.

Programová služba je v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) zákona o mediálnych službách službou, ktorá je poskytovaná ako zámerné časové usporiadanie programov a iných zložiek tejto služby vytvárajúce uzavretý, simultánne prijímateľný celok. Z uvedeného vyplýva, že programovú službu tvorí sled programov a iných komunikátov vytvárajúci jeden celok.

Pri aplikácii ustanovenia § 14 ods. 5 vyhlášky je preto potrebné zohľadniť konkrétne zložky programovej služby, ktoré bezprostredne predchádzajú alebo bezprostredne nasledujú po

programe, ktorý je klasifikovaný ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov alebo vhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Ak medzi programom, ktorý je klasifikovaný ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov alebo vhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov a programom klasifikovaným ako nevhodný do 15 rokov alebo ako nevhodný do 18 rokov, je zaradená iná zložka programovej služby v primeranej časovej dĺžke, ktorá je klasifikovaná ako vhodná pre všetky vekové skupiny maloletých alebo pri ktorej nie je povinnosť klasifikovať vekovú vhodnosť, tak nejde o zaradenie takýchto programov bezprostredne po sebe a na takéto zaradenie programov sa nevzťahuje obmedzenie podľa § 14 ods. 5 vyhlášky. Primeranou časovou dĺžkou možno rozumieť vysielanie reklamného bloku, telenárodného pásma, bloku vlastnej propagácie alebo bloku inej formy propagácie.

5. Používanie označenia vekovej vhodnosti bez označenia typu potenciálne škodlivého obsahu

Klasifikácia vekovej vhodnosti resp. nevhodnosti sa v zmysle vyhlášky realizuje na základe výskytu typu potenciálne škodlivého obsahu. Tieto klasifikácie sú navzájom previazané. Ak audiovizuálne dielo, multimediálne dielo, program televíznej programovej služby alebo program audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie neobsahuje žiadny typ potenciálne škodlivého obsahu, tak ich nemožno klasifikovať ako nevhodné pre príslušnú vekovú skupinu maloletých.

Ak je audiovizuálne dielo, multimediálne dielo, program televíznej programovej služby alebo program audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie klasifikované ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých, neuvádza sa typ potenciálne škodlivého obsahu, keďže takýto obsah sa v nich nevyskytuje alebo v prípade spravodajstva a publicistiky spravidla nevyskytuje.

6. Primeraný čas označenia príslušným obsahovým deskriptorom v upútavke na program

Podľa § 12 ods. 2 vyhlášky označenie príslušným obsahovým deskriptorom je potrebné v primeranom čase uviesť aj v upútavke na program. Vyhláška nestanovuje konkrétny časový rozsah zobrazenia obsahového deskriptora v upútavke na program. Stanovuje len, že to musí byť čas primeraný. Označenie príslušného obsahového deskriptora teda môže byť uvedené v rámci ktorejkoľvek časti upútavky na program. Zobrazenie tohto označenia musí byť primerané a preto doba tohto zobrazenia musí byť minimálne v takom časovom rozsahu, ktorý umožní bežnému recipientovi, toto označenie zmyslovo zachytiť.